

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

ZPRÁVA Z EVALUACE

Projektu

Podpora rozvoje vzdělávání v ORP Poděbrady

MAP III ORP Poděbrady

Reg. č.: CZ.02.3.68/0.0/0.0/20_082/0023124

Zahájení realizace: 1. 9. 2022

Ukončení realizace: 30. 11. 2023

OBSAH

OBSAH.....	2
KONTEXT	3
1. MANAŽERSKÉ SHRUTÍ.....	4
2. POSTUP EVALUACE – METODY, CÍLOVÉ SKUPINY	6
3. DETAILNÍ ANALÝZA.....	8
3.1 POPIS SITUACE V ÚZEMÍ PŘED POČÁTKEM PROCESU MAP	8
3.2 VYHODNOCENÍ EVALUAČNÍCH OTÁZEK	13
3.2.1 Evaluační téma č. 1 – ÚČELNOST	13
3.2.2 Evaluační téma č. 2 – DOPADY	16
3.2.3 Evaluační téma č. 3 – UDRŽITELNOST.....	19
3.2.4 Evaluační téma č. 4 - USPOŘÁDÁNÍ ÚČASTNÍKŮ V PROJEKTU, JEHO VEDENÍ A KLÍČOVÍ AKTÉŘI (dodatečná témata vztahená k evaluaci procesu MAP).....	19
4. DOPORUČENÍ.....	21
4.1 STRATEGICKÉ PLÁNOVÁNÍ MŠ A ZŠ.....	21
4.2 SPOLUPRÁCE A SDÍLENÍ	21
4.3 PODPORA DUŠEVNÍHO ZDRAVÍ.....	23
4.3 TÉMATA A VZDĚLÁVÁNÍ	23
5. PROJEDNÁNÍ EVALUAČNÍCH DOPORUČENÍ	24
6. POUŽITÉ ZDROJE.....	24
7. POUŽITÉ ZKRATKY	25

KONTEXT

Projekt Místní akční plán rozvoje vzdělávání v ORP Poděbrady (dále MAP) probíhá již od roku 2016¹. Cílem tohoto projektu je podpora společného plánování, sdílení dobré praxe a sdílení aktivit v SO ORP Poděbrady vedoucí ke zlepšení kvality vzdělávání v mateřských a základních školách.

Předkládaná evaluace projektu je založena na vyhodnocení celého procesu místního akčního plánování ve vzdělávání ve správním obvodu obce s rozšířenou působností (dále SO ORP) Poděbrady v letech 2016-2023, a to především z pohledu jeho účelnosti, dopadů a udržitelnosti. Evaluace projektu MAP je zároveň řešena na základě schválené projektové žádosti a zveřejněné Metodiky pro vnitřní evaluaci projektů prioritní osy 3 OP VVV.

Informace uvedené v tomto dokumentu primárně slouží především realizačnímu týmu projektu a dalším subjektům zainteresovaným na efektivním fungování projektu MAP III a subjektům zainteresovaným na přípravě projektu MAP IV. Účelem evaluace je přinášet nejen cílenou zpětnou vazbou, ale také konkrétně využitelné návrhy na zlepšení a optimalizaci aktivit projektu, jejichž následná aplikace do praxe má zároveň vliv na zvyšování efektivity celého realizovaného projektu. Pojmenování silných stránek, slabých stránek společně s návrhy na řešení mohou být výchozím zdrojem informací pro efektivní nastavení procesů a jednotlivých aktivit v návazném projektu MAP IV.

Vzhledem k metodě sběru dat se však nejedná o obecné závěry, informace uvedené v následujících kapitolách jsou určeny především k další diskusi.

¹ MAP I (9/2016 – 8/2018), MAP II (9/2018 - 8/2022), MAP III (9/2022 – 11/2023)

1. MANAŽERSKÉ SHRUTÍ

Podklady ke zpracování této evaluace byly individuální hloubkové rozhovory se členy platformy MAP a fokusní diskuse se členy realizačního týmu MAP III. Evaluátorka zároveň provedla sekundární analýzu dostupných dat tak, aby mohla porovnat naplňování klíčových aktivit projektu s plánem.

Cílem této evaluační zprávy je poskytnout zpětnou vazbu o dosavadním průběhu MAP.

Motivací aktérů k zapojení se do projektu MAP I v roce 2016 byla především snaha zlepšit úroveň vzdělání v území SO ORP Poděbrady, podpořit sdílení, participaci a zlepšit komunikaci mezi aktéry ve vzdělávání v území. Zájem o zapojení se do MAP samozřejmě také vycházel z možnosti využití finančních prostředků ve prospěch rozvoje vzdělávání v území.

Před podáním žádosti o podporu realizace projektu MAP proběhla jednání mezi možnými nositeli projektu MAP na území SO ORP Poděbrady na základě, kterých se nositelem projektu stala Místní akční skupina Mezilesí, z.s. (dále MAS Mezilesí).

Hned v počátcích realizace MAP I bylo cílem zapojit do projektu všechny důležité aktéry vzdělávání v území, jejich zřizovatele, rodiče, širší veřejnost i další relevantní subjekty. Jako velmi důležité se v tomto směru ukázaly kroky členů realizačního týmu (RT), kteří v prvním období realizace projektu osobně potencionální aktéry MAP navštěvovali, vysvětlovali jim hlavní náplň projektu, cíle projektu a konkrétní přínos pro zapojené školy. Díky tomuto procesu se již v počáteční fázi realizace podařilo vzbudit zájem o zapojení především u zástupců vedení škol a školských zařízení, kterých se zapojilo 34. V průběhu realizace MAP II pak došlo nejen k rozšíření počtu zapojených aktérů, ale stoupla i míra jejich aktivity. RT MAP II se významně podařilo zvýšit informovanost pedagogů o poslání a obsahu projektu MAP II.

Od počáteční fáze realizace projektu RT usiloval o to, aby se do projektu aktivně zapojilo i co největší množství organizací, které působí v oblasti neformálního vzdělávání a poskytování sociálních služeb. Relevantní organizace byly osloveny s nabídkou zapojení v pracovních skupinách (dále PS), tuto možnost někteří zástupci využili (např. Leccos z.s., místní knihovny, OSPOD MěÚ Poděbrady).

Intenzitu budování partnerství v průběhu projektu bezesporu negativně ovlivnily souvislosti s pandemií nemoci COVID-19, což komplikovalo nejen prohlubování stávajících partnerství, ale především ovlivnilo navazování partnerství nových (a to především se zástupci veřejnosti a subjekty zastupující rodiče). Na druhou stranu tato složitá doba ukázala smysl realizace MAP. V některých případech se právě díky pružnosti a proaktivitě RT MAP (např. v souvislosti s problémy s distanční výukou, s podporou v oblasti začleňování ukrajinských dětí), podařilo navázat nové kontakty a zviditelnit MAP napříč SO ORP Poděbrady.

RT po celou dobu projektu efektivně poskytuje odbornou a administrativní podporu partnerství. Zajišťuje pravidelnou a kontinuální komunikaci napříč všemi úrovněmi realizace projektu, mapuje potřeby jednotlivých aktérů, na které pružně reaguje, což vše vede k prohlubování vzájemných vztahů, zvyšování míry otevřenosti a zvyšování míry důvěry. Cílem RT je především zintenzivnit komunikaci a budovat vzájemné vztahy napříč územím, což se daří. Místní akční plánování tak do území přináší v oblasti vzdělání diskusi a sdílení zkušeností. Rozvíjí se i mimoškolní sdílení. Spolupráce mezi školami je v tomto okamžiku úspěšně navázána, školy mezi sebou komunikují, postupně se prohlubují sociální kontakty a vzájemné vazby. Jako zásadní se v této souvislosti ukazuje otevřené sdílení nejen dobré praxe, ale i starostí a problémů, mnozí z aktérů si díky účasti na platformách MAP uvědomili, že se stejnými problémy se potýkají i ostatní a mohou spolu to sdílet. V konečném důsledku toto vše zlepšuje a zvyšuje kvalitu vzdělávacího procesu.

Spolupráce RT, PS a řídicí výbor (dále ŘV) v průběhu realizace projektu probíhala bez jakýkoliv problémů. Nedostatkem v činnosti některých pracovních skupin byla nižší míra aktivního zapojení členů, rovněž zastoupení škol v pracovních skupinách nebylo rovnoměrné. V rámci platformy MAP se také nepodařilo propojit jednotlivé pracovní skupiny navzájem prostřednictvím společných aktivit. Přesto však můžeme považovat konkrétní výstupy činnosti jednotlivých pracovních skupin za velmi přínosné, zmíníme například ceněnou Kuchařku moderních českých dějin, Kufry plných knih, Finančarov a literární soutěže.

Projekt MAP II také nabídl jedinečnou možnost pracovat na implementaci aktivit uvedených ve Strategickém rámci a Akčních plánech MAP I. Prostřednictvím projektu bylo za účelem zvýšení kompetencí a odbornosti financováno vzdělávání pedagogických pracovníků. Projekt přinesl i další finance do oblasti školství, např. na nákup didaktických pomůcek pro jednotlivé školy, na zajištění sdílených odborníků či na pořádání různých akcí, jak pro žáky a jejich rodiče, tak i pro širokou veřejnost. MAP tak přinesl „hmatatelné výstupy“.

V rámci rozvoje a aktualizace MAP došlo k aktualizaci veškeré relevantní dokumentace MAP. Velmi užitečnou aktivitou byla tvorba Agregovaného popisu potřeb škol. Díky realizaci projektu MAP vznikla jednotná koncepce rozvoje oblasti vzdělávání v SO ORP Poděbrady (Strategický rámec MAP ORP Poděbrady do roku 2023), který je průběžně aktualizován a vyhodnocován díky projektům MAP I, MAP II a aktuálně MAP III. Cílem byl nejen přenos reálných potřeb ze škol do strategie MAP II, ale i posílení atmosféry spolupráce v rámci pedagogického sboru při společném plánování aktivit ve školách. Místní akční plánování mělo tedy zároveň vliv na proces strategického plánování v území a zároveň na proces strategického plánování v samotných školách, které však stále zůstává jednou z výzev pro další období.

Obecně lze shrnout, že projekty MAP přináší mimo financí také možnost sdílení dobré i špatné praxe, diskusi nad aktuálními tématy a propojují napřímo jednotlivé subjekty. Ukázalo se, že tyto vztahy a vazby v území pomáhají především v nelehkých situacích

ve školstvích, které s sebou přináší poslední roky (distanční výuka v souvislosti s nemocí COVID-19 a příchod/začleňování ukrajinských dětí v souvislosti s válkou na Ukrajině).

Obecně byly všechny realizované aktivity projektu pro rozvoj vzdělávání na území SO ORP Poděbrady přínosné. Realizačnímu týmu se podařilo zintenzivnit komunikaci s vedením škol a významně zvýšit informovanost pedagogů o poslání a obsahu projektu MAP. Velmi důležitá byla realizace procesu společného plánování, rozvoj spolupráce mezi školami, školskými zařízeními a dalšími subjekty, včetně zintenzivnění spolupráce se zřizovateli.

Projekt MAP na území SO ORP Poděbrady je v současné době již ukotveným článkem, důležitým pro rozvoj školství. Především prostřednictvím proaktivity a „zápalu“ členů RT se podařilo vybudovat pevné vzájemné vztahy zainteresovaných subjektů na základě důvěry, podpory a efektivní spolupráce. Velmi důležitá je také konzistentní podpora ze strany vedení města Poděbrady a fungující propojení „politické a úřednické roviny“ prostřednictvím zástupce MěÚ Poděbrady ve všech PS MAP.

Zainteresané subjekty napříč územím doporučují v MAP pokračovat i v následujícím období.

2. POSTUP EVALUACE – METODY, CÍLOVÉ SKUPINY

Evaluace je vypracovaná v souladu s doporučením MŠMT jako poskytovatele dotace.

Cílovými skupinami evaluace projektu MAP na území správního obvodu Poděbrady jsou:

- Pedagogičtí pracovníci škol a školských zařízení včetně vedoucích pedagogických pracovníků
- Pracovníci a dobrovolní pracovníci organizací působících v oblasti vzdělávání nebo asistenčních služeb a v oblasti neformálního a zájmového vzdělávání dětí a mládeže
- Pracovníci organizací působících ve vzdělávání, výzkumu a poradenství
- Rodiče a zákonní zástupci dětí a žáků
- Veřejnost
- Zaměstnanci veřejné správy a zřizovatelů škol působící ve vzdělávací politice

Jako nástroje evaluace budou využity desk research (sekundární analýza), individuální hloubkové rozhovory a fokusní skupiny.

Desk research

- Využití u většiny evaluačních otázek dle relevantnosti.

Řízené individuální hloubkové rozhovory

- Individuální hloubkové rozhovory byly realizovány s osobami zapojenými dlouhodobě do procesu místního akčního plánování (jedná se členy řídicího výboru, pracovních skupin, zástupce škol apod.).

Počet: 23

Skupinové rozhovory či focus groups

- Fokusní skupina byla realizována se členy RT MAP
- Počet: 1

Zapojení všech respondentů do sběru dat a procesu evaluace bylo dobrovolné. Velice si vážíme zájmu o projekt MAP III a zmíněných podnětů. Všem, kteří se zapojili, děkujeme.

3. DETAILNÍ ANALÝZA

3.1 POPIS SITUACE V ÚZEMÍ PŘED POČÁTKEM PROCESU MAP

V roce 2016 bylo na území SO ORP Poděbrady 18 mateřských škol, dvě soukromé mateřské školy, 12 základních škol, 2 základní školy speciální, 1 soukromá základní škola, 1 základní umělecká škola a 1 dům dětí a mládeže.

V souvislosti s aktuálním tématem inkluze školy řešily nedostatečné finanční zajištění personálních nákladů na práci s heterogenními skupinami dětí (např. asistentů pedagoga, pedagogické i nepedagogické pracovníky), velký počet dětí ve třídách a nedostatečnou kampaň/osvětu v oblasti inkluze/společného vzdělávání pro většinovou veřejnost.

V souvislosti se čtenářskou gramotností školky v té době trpěly nedostatkem interaktivních metod a pomůcek pro rozvoj pregramotnosti. Jako největší překážku rozvoje čtenářské, jazykové a matematické gramotnosti školy identifikovaly nedostatek stabilní finanční podpory pro její rozvoj (prostřednictvím personálního zajištění pedagogického dozoru koutků, volně otevřených učeben, k možnému půlení hodin, k inovaci a výměně učebních pomůcek k rozvoji gramotnosti, k zajištění těchto pomůcek apod.) Druhou významnou překážkou byly nedostatečné materiálně technické podmínky pro rozvoj v příslušné oblasti gramotnosti mimo školu (exkurze, výstavy, tematické programy apod.). Jako největší překážka v oblasti polytechnického vzdělávání byla identifikována absence pozice samostatného pracovníka nebo pracovníků pro rozvoj polytechnického vzdělávání.

Nejčastější překážkou, se kterou se školy obecně potýkaly, byl zejména nedostatek financí na pořízení moderních informačních a komunikačních technologií (dále ICT).

Plány v rámci jednotlivých škol jsou řešeny různorodě. Převažuje zaměření plánování pedagogické činnosti, které se věnuje i hodnocení a autoevaluaci v jednotlivých školách. Hodnocení probíhá průběžně.

Výzvy pro mateřské školy před realizací MAP byly:

- v oblasti čtenářské pregramotnosti zlepšit zejména podporu rozvoje čtenářské pregramotnosti a řečových aktivit v rámci školních vzdělávacích programů;
- informování a spolupráci s rodiči v oblasti rozvoje čtenářské pregramotnosti;
- v oblasti matematické gramotnosti mateřské školy plánovaly zejména zlepšení v rozšíření technického a materiálního zabezpečení pro rozvoj matematické pregramotnosti, neboť nedostatek interaktivních metod a pomůcek pro rozvoj pregramotnosti byl identifikován jako zásadní překážka;
- deklarovaly potřebu podpory v klíčových kompetencích k rozvoji kreativity podle RVP PV (v systematickém učení prvkům iniciativy a kreativity, ve zlepšení prostředí i přístupu pedagogů tak, aby toto podporovalo fantazii a iniciativu dětí; v pořízení pomůcek pro rozvoj kreativity);

- v oblasti polytechnického vzdělávání plánovaly mateřské školy zlepšit zejména samostatnou práci dětí v oblasti polytechnického vzdělávání a také vybavenost technickým a materiálním zabezpečením pro rozvíjení prostorového a logického myšlení a manuálních dovedností;
- v oblasti podpory sociálních a občanských dovedností a dalších klíčových kompetencí plánovaly mateřské školy zlepšit zejména to, jak škola rozvíjí schopnost říct si o pomoc a ochotu nabídnout a poskytnout pomoc;
- v oblasti digitální kompetence pedagogických pracovníků plánovaly školy zlepšit jak to, aby pedagogové měli základní znalosti práce s počítačem a využívali je pro sebevzdělání a přípravu na vzdělání dětí, tak to, aby pedagogové ovládali práci s internetem, jako největší překážka byl označen nedostatek financí na pořízení moderního ICT vybavení.

SWOT analýza - Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita (2016)

S - Silné stránky	W - Slabé stránky
<p>Neutuchající nadšení pedagogických pracovníků</p> <p>Vnitřní motivace pedagogických pracovníků</p> <p>Podpora škol ze strany zřizovatelů</p> <p>Individuální přístup k žákům</p> <p>Inkluze fungovala již dříve</p> <p>Inkluzi jsme dělali už dávno, nyní máme možnost získat finance</p>	<p>Nedostatečné vzdělání chův</p> <p>Nedostatečná komunikace s dětmi v rodině ve vztahu k výslovnosti a logopedickým vadám</p> <p>Nízký normativ z MŠMT</p> <p>Nedostatek běžných i kompenzačních pomůcek</p> <p>Nedostatečná spolupráce rodičů se školou</p> <p>Špatná dostupnost diagnostiky</p>
O - Příležitosti	T - Ohrožení
<p>Heterogenní třída - rychlejší vývoj mladších dětí</p> <p>Síťování a spolupráce škol</p> <p>Objevování a výměna příkladů dobré praxe</p> <p>Spolupráce se speciální školou</p>	<p>Nadměrné administrativní zatížení</p> <p>Nedostatečná a nesystémová státní finanční podpora na zajištění personálních nákladů na práci s dětmi se SVP, a heterogenními skupinami dětí (AP, pedagogičtí i nepedagogičtí pracovníci)</p> <p>Způsob nastavení povinné předškolní výchovy</p> <p>Nepředpokládaný vývoj v počtu dětí v návaznosti na kapacitu</p> <p>Vyhoření, přetížení a ztráta motivace učitelů</p>

V průběhu realizace MAP byly školky podpořeny prostřednictvím zajištění systematické logopedické prevence, nákupem didaktických pomůcek dle aktuálních potřeb jednotlivých školek, setkáváním na téma výtvarné výchovy ve školkách, bylo realizováno vzdělávání

pedagogických pracovníků na míru dle výše uvedených potřeb. Společná setkání upevnila síťování a zlepšení strategického řízení a plánování školek.

Výzvy pro základní školy před realizací MAP byly:

- v oblasti podpory inkluzivního vzdělávání plánovaly školy zlepšení v úpravě organizace a průběhu vyučování v souladu s potřebami žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (např. poskytovat skupinovou výuku pro nadané žáky, skupiny mohou být tvořeny žáky z různých ročníků, doučování apod.), dále školy chtěly, aby jejich pedagogové zlepšili dovednosti využívání speciálních učebnic, pomůcek, a to i kompenzačních;
- školy plánovaly klást důraz nejen na budování vlastního úspěchu žáka, ale i na odbourávání bariér mezi lidmi, vedly k sounáležitosti se spolužáky a dalšími lidmi apod.;
- v oblasti podpory čtenářské gramotnosti plánovaly školy zlepšit především využívání knihoven a jejich přístup podle potřeb a možností žáků, dále plánovaly např. projektové dny, realizace autorských čtení, výstavy knih;
- v oblasti rozvoje matematické gramotnosti školy deklarovaly zájem o zlepšení rozvoje matematické gramotnosti v rámci školních vzdělávacích programů a dále matematického myšlení u žáků (příklady k řešení a pochopení každodenních situací, situací spojených s budoucí profesí nebo k objasnění přírodních zákonů atp.);
- v oblasti rozvoje jazykové gramotnosti chtěly školy zlepšit jazykově podnětné prostředí a technické a materiální zabezpečení pro výuku cizích jazyků;
- v oblasti podpory kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě školy plánovaly zlepšení v rozvoji finanční gramotnosti žáků (učit je znát hodnotu peněz, pracovat s úsporami, spravovat záležitosti, znát rizika); překážka, na kterou při realizaci těchto snah naráželo nejvíce škol, byl nedostatek finančních prostředků pro realizaci vzdělávání mimo vlastní výuku;
- v oblasti rozvoje polytechnického vzdělávání školy deklarovaly zájem rozvíjet znalosti učitelů v oblasti polytechnického vzdělávání a využití těchto znalostí při výuce, dále plánovaly zlepšení využívání poznatků učitelů 1. a 2. stupně v praxi a sdílení dobré praxe v oblasti rozvoje polytechnického vzdělávání mezi sebou i s učiteli z jiných škol, také měly v plánu pořízení vzdělávacích materiálů a zapojení více laboratorních cvičení, nejčastěji zmíněnou překážkou bylo nevhodné či žádné vybavení laboratoří, odborných učeben, dílen apod.;
- v oblasti sociální a občanské dovednosti a dalších klíčových kompetencí plánovaly základní školy rozvíjet u žáků schopnosti sebereflexe a sebehodnocení, v oblasti podpory digitálních kompetencí pedagogických pracovníků by školy rády zlepšily využívání školního mobilního ICT vybavení ve výuce ze strany pedagogů a také to, aby pedagogové využívali pro výuku volně dostupné, bezpečné, otevřené internetové zdroje;

- školy by uvítali především sdíleného právníka, psychologa, IT technika a fundraisera, většina ředitelů by ráda spolupracovala s regionálním metodikem (koordinátorem) v oblasti školství, hlavně v oblasti změn v RVP, ŠVP a metodické podpory;
- ředitelé považovali za důležité ve své práci být zároveň leader i manažer a dávat prostor i pro spolurozhodování pedagogů a možnost jejich zapojení do ovlivnění chodu organizace, sami by se chtěli rozvíjet v oblasti manažerských dovedností, komunikace, změn v legislativě, financování, nových metod výuky;
- pedagogové si vybírali kurzy DVPP dle svého zájmu a převážně s individuální účastí a krátkodobé.

SWOT analýza - Inkluzivní vzdělávání a podpora žáků ohrožených školním neúspěchem (2016)

S - Silné stránky	W - Slabé stránky
Speciálně-pedagogické centrum v regionu Speciální ZŠ Poděbrady	Kvalita služeb pedagogicko-psychologické poradny Pedagogové nejsou připraveni na inkluzi již během školy Bezbariérovost budov Netolerance rodičů "normálních žáků" k žákům s postižením Nedochází k socializaci žáků s mentálním postižením
O - Příležitosti	T - Ohrožení
Objevování a výměna příkladů dobré praxe Personální a metodická připravenost škol Vybavení škol Vzdělávání pedagogů, supervize	Plošná inkluze Spolupráce s rodiči žáků s handicapem v rámci inkluze Vysoký počet žáků ve třídě Nedostatek finančních prostředků

SWOT analýza - Čtenářská a matematická gramotnost v základním vzdělávání (2016)

S - Silné stránky	W - Slabé stránky
Další vzdělávání pedagogických pracovníků Přesah do praktického života Spolupráce s obecní knihovnou (hlavně Poděbrady) Rozvoj matematické pregramotnosti v MŠ Dostatek učebních materiálů Informovanost o čtenářství	Vysoké počty žáků ve třídě Stigmatizace matematiky veřejností Málo podnětné rodinné prostředí - absence podpory rodičů Nedostatek vnitřní motivace žáků Omezené finanční prostředky na nákup pomůcek
O - Příležitosti	T - Ohrožení
Vybavení školních knihoven	Cena knih a jejich omezený výběr

Výměna zkušeností mezi učiteli Zlepšení komunikace škola ↔ rodina Podpora práce s chybou Zlepšení motivace dítěte v rodině, v MŠ, individuální přístup s citem Spolupráce malotřídních škol a navazujícího II. stupně	Nezájem pedagogů Podcenění elektronických knih
---	---

V průběhu realizace MAP byly školy podpořeny prostřednictvím systematického zajištění podpory asistentů pedagoga, nákupem didaktických pomůcek dle aktuálních potřeb jednotlivých škol, podpory finanční gramotnosti dětí, sdílením pomůcek na podporu čtenářské a polytechnické gramotnosti, zajištěním literární soutěže. Bylo realizováno vzdělávání pedagogických pracovníků na míru dle výše uvedených potřeb a dále byly organizovány akce pro veřejnost s cílem propagovat polytechnické a ICT dovednosti, rovné příležitosti a osvětu rodičů. Společná setkání upevnila síťování. Rozvinulo se postupně mimoškolní sdílení. Vzdělávání vedení škol bylo zaměřeno na strategické řízení, plánování a pedagogické vedení. Velmi přínosná byla každá diskuse, výměna názorů a zkušeností. Ve spolupráci s učiteli a historiky byla vytvořena pomůcka pro výuku moderní historie s důrazem na historii regionu.

3.2 VYHODNOCENÍ EVALUAČNÍCH OTÁZEK

Následná dílčí i souhrnná zjištění slouží jako další podklad pro porozumění situaci, následnou diskusi a ke korekci průběhu realizace projektu MAP III na území ORP Poděbrady.

3.2.1 Evaluační téma č. 1 – ÚČELNOST

Účelnost se zaměřuje na vztah mezi intervencemi a jejich výsledky, tzn. hodnotí, zda realizované intervence splnily svůj účel, tedy zda a v jaké míře byly naplněny cíle programu, zda dosažené výsledky přispěly k těmto cílům, zda a jakých výsledků se dosáhlo. Účelnost tedy poměřuje skutečnost (výstupy a výsledky dosažené pomocí intervencí) se stanovenými cíli.

Do jaké míry se v našem území podařilo dosáhnout hlavních i dílčích cílů² MAP?

Projektem MAP se podařilo iniciovat partnerství, která napomáhají nejen ke zkvalitňování vzdělávání v místních mateřských a základních školách, ale také k řízenému rozvoji kompetencí jednotlivých zřizovatelů.

Dílčí cíl: Systémové zlepšení řízení MŠ a ZŠ prostřednictvím začleňování dlouhodobého místního plánování jako nástroje ke kvalitnímu řízení škol.

Díky realizaci projektu MAP vznikla jednotná koncepce rozvoje oblasti vzdělávání v SO ORP Poděbrady (Dokument MAP ORP Poděbrady do roku 2023), který je průběžně aktualizován a vyhodnocován díky projektům MAP I, MAP II a aktuálně MAP III.

Příprava a zpracování probíhalo v souladu s principy pro komunitně řízené plánování, RT MAP prostřednictvím metody komunitního plánování umožnil zapojení všech aktérů, kterých se plánovaná oblast nějakým způsobem dotýkala.

V rámci MAP zároveň probíhaly školení a workshopy za účelem zvýšení kompetencí vedení jednotlivých škol v území v oblasti strategického řízení a plánování, participace a pedagogického vedení. Cílem bylo podpořit samotné strategické plánování ve školách a zefektivnit implementaci strategických záměrů škol do širších priorit rozvoje vzdělávací politiky v územích. Tento proces byl přerušen v průběhu MAP II z důvodu vládních opatření v souvislosti s pandemií nemoci COVID-19 a v průběhu MAP III se na něj nepodařilo již efektivně navázat. Téma podpory škol ve strategickém plánování a v pedagogickém vedení tedy stále zůstává výzvou pro další období.

Dílčí cíl: Sdílení porozumění: orientace na kvalitní inkluzivní vzdělávání.

² Hlavním cíl → zlepšení kvality vzdělávání v MŠ a ZŠ.

Dílčí cíl I. → systémové zlepšení řízení mateřských a základních škol prostřednictvím začleňování dlouhodobého místního plánování jako nástroje ke kvalitnímu řízení škol

Dílčí cíl II. → sdílené porozumění cíli: orientace na kvalitní inkluzivní (společné) vzdělávání

Dílčí cíl III. → zavádění řešení pro snižování nerovností ve vzdělávání uvnitř škol a v území – dostupnost kvalitního vzdělávání pro každé dítě/každého žáka v inkluzivní škole

Dílčí cíl IV. → zlepšení spolupráce s rodiči, zřizovateli a veřejností, zlepšení spolupráce v území a využívání místních finančních zdrojů pro rozvoj vzdělávání dětí a žáků

Toto téma bylo řešeno především v rámci Pracovní skupiny (dále jen PS) Rovné příležitosti a dále pak v rámci tematicky zaměřených workshopů a přednášek. Cílem bylo poskytnout dětem se speciálními potřebami co nejlepší úroveň vzdělání. Tento dílčí cíl se dařilo plnit.

Dílčí cíl: Zavádění řešení pro snižování nerovností ve vzdělávání uvnitř škol a v území – dostupnost kvalitního vzdělávání pro každé dítě/každého žáka v inkluzivní škole.

Výstupy PS Rovné příležitosti a dalších relevantních platforem MAP byly zohledněny v analytických i strategických dokumentech MAP I, MAP II a MAP III. Dále byla nastaven systém logopedické prevence a cílené podpory asistentů pedagoga, dle potřeb probíhaly na tato témata semináře a další vzdělávací akce. Tento dílčí cíl se dařilo plnit.

Dílčí cíl: Zlepšení spolupráce s rodiči, zřizovateli a veřejností, zlepšení spolupráce v území a využívání místních finančních zdrojů pro rozvoj vzdělávání dětí a žáků.

Hned od počátku, a i v průběhu MAP I bylo cílem bylo zapojit do projektu všechny důležité aktéry vzdělávání v území, školy, jejich zřizovatele, rodiče, širší veřejnost i další relevantní subjekty, ze strany RT byla často skloňovaná potřeba odbornosti, motivace a zapojení.

Spolupráce v území byla systematicky nastavena a v průběhu projektu MAP prohlubována především při pravidelných setkáváních v rámci diskusních platforem. Díky tomuto setkávání byly v území v oblasti vzdělávání vytvořeny pevné formální i neformální vztahy. Jako velmi důležité se v tomto směru ukázaly kroky členů RT, kteří v prvním období realizace projektu relevantní aktéry MAP osobně navštívili, vysvětlili jim hlavní náplň projektu a jeho cíle, přínos pro školy, které se zapojí a budou spolupracovat. Díky tomuto procesu se již v počáteční fázi realizace také podařilo vzbudit zájem o zapojení u zástupců některých zřizovatelů.

Od počáteční fáze realizace projektu RT usiloval o to, aby se do projektu aktivně zapojilo co největší množství NNO a dalších subjektů, kteří působí v oblasti formálního či neformálního vzdělávání na daném území. Relevantní organizace byly osloveny s nabídkou zapojení v pracovních skupinách v první fázi realizace projektu, tuto možnost někteří zástupci NNO využili (např. Leccos z.s.). Dále se podařila spolupráce s místními knihovnami. Jako velmi cenné se ukázalo propojení škol se zástupci OSPOD MěÚ Poděbrady.

Intenzitu budování partnerství však v průběhu projektu bezesporu negativně ovlivnily souvislosti s pandemií nemoci COVID-19. Na druhou stranu hrálo MAP v tématu protiepidemických opatření nebo začleňování ukrajinských dětí do škol v území významnou roli, byla prohloubena vzájemná důvěra mezi jednotlivými subjekty, která měla pozitivní vliv i na další spolupráci. MAP se podařil zviditelnit a otevřely se i nové příležitosti spolupráce s dalšími subjekty v území.

Co v dosažení těchto cílů bránilo nebo jim naopak pomáhalo?

V průběhu realizace MAP se osvědčil individuální přístup ke všem partnerům projektu a relativně intenzivní komunikace a osobní potkávání se, což bylo umožněno zejména díky poměrně nízkému počtu vzdělávacích subjektů v území SO ORP Poděbrady a vysoké míře zapálení členů RT MAP.

Klíčový význam měla v rámci MAP II implementace a ta se dařila. Školy dostávaly „hmatatelné výstupy“, např. vzdělávání na míru, didaktické pomůcky dle aktuálních potřeb,

možnost využití sdílených odborníků apod. Důležité bylo zároveň i provázání priorit škol s možnými dotačními projekty IROP prostřednictvím MAS Mezilesí. Zdárné realizaci MAP pomáhala také konzistentní podpora ze strany zřizovatelů a fungující propojení „politické a úřednické roviny“ v rámci MěÚ Poděbrady.

Největší komplikací, která ovlivnila proces místního akčního plánování byla pandemie nemoci COVID-19. Doba realizace projektu přinesla i další neočekávaný problém, který se ve svém důsledku velmi úzce dotýkal školství, a to uprchlickou krizí v souvislosti s válkou na Ukrajině. Pedagogové byli a jsou přetíženi administrativou, nevýukovými povinnostmi, požadavky ze strany MŠMT ohledně distanční výuky, doučování, začleňování apod. V souvislosti s jejich přetížením a mírou stresu klesá zájem o nepovinné aktivity, do kterých zapojení se do MAP spadá.

Další bariérou je obecně konkurenční charakter vztahů mezi školami historicky způsobený „bojem o každého žáka“, který brání sdílení a otevřenosti. Tato skutečnost společně se současnou vytížeností učitelů (viz výše uvedené problémy) měla pravděpodobně vliv na nižší míru proaktivity pedagogů z různých škol, která neodpovídala původním ambicím projektu.

Do jaké míry se dařilo postupovat v souladu s principy MAP?

Princip spolupráce

V rámci procesu MAP byly aktivně oslovovány všechny cílové skupiny projektu (dále jen CS) a spolupráce byla založena na dobrovolnosti. K tomu, aby bylo osloveno co nejširší spektrum relevantních aktérů využil realizační tým (dále jen RT) maximum možných způsobů komunikace, informoval o realizaci projektu, o jeho významu, cílech, možnostech zapojení a aktivitách. RT napřímo komunikoval se zástupci škol, zřizovatelů a dalších relevantních subjektů v území. Dály byly informace zveřejněny prostřednictvím webových stránek MAS Mezilesí, na facebookovém profilu projektu i MAS Mezilesí, v místním tisku, plakátech v místě s vyšší koncentrací obyvatel. Tím vším RT motivoval CS ke spolupráci. Aktivně se v rámci diskusních platforem zúčastňovali zástupci školských zařízení, neformálních organizací a zřizovatelé. V průběhu projektu se podařilo navázat partnerství s některými zástupci neziskového sektoru (např. Leccos z.s.). Dále jako příklad velmi dobré praxe je navázání velmi úzké spolupráce s knihovnami v území. Zapojení širší veřejnosti (především rodičů) probíhalo pasivně, a to především prostřednictvím účasti na vzdělávacích akcích.

Princip dohody

Celý proces místního akčního plánování s účastí zřizovatelů, poskytovatelů a uživatelů byl stvrzen na jednání Řídícího výboru 25. 10. 2016. Aktéři došli ke shodě v oblasti priorit vzdělávací politiky v území, byl tak vypracován tzv. Strategicky rámec MAP do roku 2023. V průběhu jeho přípravy a následné aktualizace existovala mezi aktéry v hlavních tématech shoda. Případné rozdílné názory se dařilo vykomunikovat. Princip dohody tak byl naplňován.

Princip otevřenosti

Proces místního akčního vzdělávání na území SO ORP Poděbrady respektuje zásady rovných příležitostí a možnosti aktivní participace všech dotčených zájmových skupin. Po celou dobu realizace projektu MAP se do projektu mohl zapojit každý, kdo projevil o téma vzdělávání zájem. Otevřenost MAP přispěla k budování důvěry a rozvoji spolupráce a sdílení mezi zainteresovanými subjekty.

Princip SMART

Již na počátku procesu místního akčního plánování byly stanoveny priority a jednotlivé cíle a definovány konkrétní aktivity. Toto bylo průběžně aktualizováno na základě reflexe aktuálních potřeb. Všechny cíle i aktivity respektují princip SMART: S – specifická (konkrétní aktivity, individuální přístup, konkrétní opatření a postupy), M – měřitelná (naplňování indikátorů), A – akceptovaná (za principu dohody viz předchozí bod), R – realistická (na základě skutečných potřeb a reálných cílů), T – termínovaná (jasné termíny jednotlivých aktivit a opatření).

Princip partnerství

Při přípravě MAP byly v první řadě zmapovány potenciální relevantní subjekty v území, na základě těchto podkladů byly osloveny zástupci škol a zástupci jejich zřizovatelů, zástupci neziskového sektoru. Partnerství v MAP je podporováno otevřeností diskusních platforem (s výjimkou ŘV), může se zapojit každý, kdo má zájem o vzdělávání. Povinným orgánem každého MAP je Řídící výbor, jeho složení reprezentativně odpovídá složení partnerství MAP. Informace byly všem aktérům z cílových skupin zasílány na základě připraveného komunikačního plánu.

Princip udržitelnosti

Projekt MAP na SO ORP Poděbrady je v současné době již v oblasti vzdělávání ukotveným článkem. V rámci projektu se podařilo vybudovat pevné vzájemné vztahy zainteresovaných subjektů na základě důvěry, podpory a efektivní spolupráce, a to především prostřednictvím proaktivity a „zápalu“ členů RT.

Zapojení do MAP I, MAP II a MAP III ukázalo, že MAP není pouze účelovou aktivitou, ale slouží k nastavení a rozvoji spolupráce aktérů v oblasti vzdělávání na místní úrovni. Plánování je opakující se proces, ve kterém je nutné sledovat průběh realizace, vyhodnocovat dosahování cílů a aktualizovat, tedy přijímat nová opatření a plány, které povedou k rozvoji. Aktéři MAP tak plánují pokračovat v tomto procesu i v následujícím období.

Viz více v kapitole 3.2.3

3.2.2 Evaluační téma č. 2 – DOPADY

Dopad je změna, která může být důvěryhodně připisována intervenci.

Co se změnilo díky akčnímu plánování v našem území?

Díky akčnímu plánování se podařilo napříč územím navázat, rozvinout a dále budovat partnerství, a to na bázi vzájemné důvěry. Podařilo navázat na některá funkční partnerství a zároveň vybudovat partnerství nová. Dále se RT podařilo „nalézt“, oslovit a do MAP zapojit aktivní osoby v území a využít tak jejich potenciál.

Zvýšila se míra propojení škol v rámci některých aktivit (např. literární soutěže). Rozvíjí se postupně i mimoškolní sdílení. Spolupráce mezi školami je navázána, školy mezi sebou neformálně komunikují, postupně se prohlubují sociální kontakty. „Venkovské školy“ nezůstávají již osamocené (včetně jejich vedení) a začlenily se do vybudované sítě škol.

Spolupráci v území a vzájemnou důvěru také podpořila úloha MAP v době protiepidemických opatření v souvislosti s nemocí COVID-19, další aktivity MAP byly realizovány také v souvislosti s ukrajinskou krizí.

Společná setkání upevnila síťování a zlepšení strategického řízení a plánování škol.

Díky MAP se zvýšila míra propojení škol a dalších subjektů (např. OSPOD, NNO, poskytovatelé volnočasových aktivit, zřizovatelů školských zařízení, zástupců obcí bez školského zařízení) a jejich vzájemné pochopení.

Co akční plánování přineslo jednotlivým aktérům v území?

Vedení škol (vedoucí pedagogičtí pracovníci)

Ředitelům škol byla nabídnuta možnost zapojit se prostřednictvím členství v Řídícím výboru, v rámci MAP III pak v rámci PS Vedení škol. Především setkávání v rámci PS Vedení škol s názvem „Ranní kávy pro ředitele“ přineslo příležitost pro pravidelná společná setkávání, sdílení starostí a problémů, k vzájemným konzultacím, výměně zkušeností a spolupráci. Tuto podporu ocenili jak ředitelé venkovských, tak i městských škol, ocenili především snahu RT aktivitu realizovat nejen v Poděbradech, ale také v druhém „centru“ území, a to v Městci Králové. Vedení jednotlivých škol v tomto setkávání vidí smysl, těší se na ně, nedělají to z pouhé povinnosti. Vedení škol dále využívá výstupy Pracovní skupiny Financování, která je zaměřena především provozně – účetní problematiku škol.

Velmi přínosné bylo pro vedení škol samozřejmě také pořízení pomůcek a vzdělávání. Seznam požadavků byl obsáhlý a RT MAP se podařilo splnit všechna přání. V oblasti vzdělávání jsou pro vedoucí pracovníky hlavními tématy pracovně právní vztahy a právní ochrana.

Pedagogové

Učitelé se zapojovali prostřednictvím pracovních skupin, letní školy a vzdělávacích platforem. I v rámci těchto setkání měli možnost sdílení, konzultací, výměny zkušeností a spolupráce. Vzdělávací akce pak měly vliv na zvyšování kompetencí pedagogických pracovníků.

Pracovní skupina Čtenářská gramotnost

- Možnosti vzájemné spolupráce, společného plánování a sdílení vzájemných zkušeností, inspirace.
- Konkrétní výstupy: Kuchařka českých moderních dějin pro 2. stupeň základních škol, literární soutěže, Kufry plné knih.

Pracovní skupina Matematická gramotnost

- Možnosti vzájemné spolupráce, společného plánování a sdílení vzájemných zkušeností, inspirace.
- Konkrétní výstupy: vzdělávací program Finančárov.

Pracovní skupina Rovné příležitosti

- Možnosti vzájemné spolupráce, společného plánování a sdílení vzájemných zkušeností, inspirace.
- Konkrétní výstupy: setkávání asistentů pedagoga, semináře na téma začleňování cizinců do výuky a digitální závislosti.

Pracovní skupina Polytechnika a EVVO

- Možnosti vzájemné spolupráce, společného plánování a sdílení vzájemných zkušeností, inspirace.

Konkrétní výstupy: Kufr polytechnických pomůcek.

Pracovní skupina Mateřské školy

- Konkrétní výstupy: systematická logopedická prevence.

Pracovní skupina Vedení škol

- Možnosti vzájemné spolupráce vedení škol, společného plánování a sdílení vzájemných zkušeností, inspirace.
- Konkrétní výstupy: dokument MAP, Strategický rámec MAP a seznamy prioritních investic

Pracovníci a dobrovolní pracovníci organizací působících v oblasti vzdělávání nebo asistenčních služeb a v oblasti neformálního a zájmového vzdělávání dětí a mládeže

Jako nejpřínosnější je pro tuto CS vnímáno navázání formálních i neformálních vztahů v území. Díky MAP se podařilo nastavit napříč územím fungující partnerství mezi školami a dalšími aktéry v území za účelem možnosti vzájemné komunikace, výměny informací, společných dlouhodobých (finančních i nefinančních) projektů.

Rodiče a zákonní zástupci dětí a žáků

Rodiče se účastnili aktivit MAP, jejichž cílem bylo zvyšování rodičovských kompetencí (např. „rodičovské pondělky“, semináře logopedie pro rodiče, přednášky Ludmily Pekařové atd.).

Veřejnost

Pro běžnou veřejnost není MAP ve většině případů atraktivní. Přesto však byla veřejnost po celou dobu realizace MAP informována o aktivitách MAP, kdokoliv se tak mohl účastnit diskusních a vzdělávacích platforem, využít jejich odbornost a potenciál jednotlivých odborníků. Dále se uskutečnily dva ročníky akce pro veřejnost DIGI-TECH-VĚDA s cílem popularizovat ICT a polytechniku.

Zaměstnanci veřejné správy a zřizovatelů škol působící ve vzdělávací politice

S ohledem na tuto cílovou skupinu, mají přínos pro rozvoj v oblasti vzdělávání především výstupy ve formě dokumentů, ať už se jedná o Strategický rámec MAP do roku 2023 či o Agregovaný popis potřeb škol, díky nimž mají zřizovatelé k dispozici ucelený přehled investičních záměrů a potřeb škol, který by jinak neexistoval.

Zároveň MAP prostřednictvím setkávání a neformálních diskusí pomáhá budování vztahů mezi školami a zaměstnanci veřejné správy a přináší do nich vzájemné pochopení.

Co přinesla spolupráce s dalšími projekty k naplňování cílů MAP?

Ke zlepšení kvality vzdělávání byly dále v souladu se Strategií komunitně vedeného místního rozvoje Místní akční skupiny Mezilesí realizovány investiční projekty směřující k modernizaci technického stavu budov, k modernizaci zahrad, projekty zaměřené na technické vybavení škol a jednotlivých učeben.

3.2.3 Evaluační téma č. 3 – UDRŽITELNOST

Udržitelnost se vztahuje k tomu, zda daná aktivita dosáhne / dosáhla cíle jen dočasně nebo trvale. Kritérium hodnotí, zda výstupy a zejména výsledky, jichž bylo dosaženo, existují či budou přetrvávat i po skončení realizace intervencí.

Jakým způsobem se v MAP bude pokračovat?

Partnerství, která vznikla díky projektu MAP, jsou funkční a lze je udržet v dalším období. Aktéři zahrnuti do realizace MAP si navzájem předávají své zkušenosti včetně příkladů dobré praxe, neboť mezi účastníky vznikly podpůrné vztahy a vazby. Je možné konstatovat, že místní akční plán má v území již své místo a jeho aktéři včetně nositele MAP potvrdili svůj zájem na pokračování v MAP IV.

Stávající nastavení tak v případě získání dotace na realizaci MAP IV bude dále pokračovat, bude zachován stávající nositel projektu a základ realizačního týmu. Pokračovat bude i stávající Řídící výbor a zapojit do projektu se chce dále i většina členů pracovních skupin. Současně budou pokračovat aktivity v oblasti prohlubování stávajících partnerství, navazování nových partnerství a hledání nových příležitostí tak, aby byla zajištěna dlouhodobá udržitelnost myšlenek projektu MAP.

Změny zajisté nastanou v souvislosti s novými podmínkami a pravidly navazujícího projektu MAP IV.

Je plán udržitelnosti MAP realistický?

Zainteresovaní aktéři včetně stávajícího nositele projektu deklarují silný zájem v pokračování realizace návazného projektu MAP IV.

3.2.4 Evaluační téma č. 4 - USPOŘÁDÁNÍ ÚČASTNÍKŮ V PROJEKTU, JEHO VEDENÍ A KLÍČOVÍ AKTÉŘI (dodatečná témata vztahená k evaluaci procesu MAP)

V současné době, v rámci projektu MAP III fungují 3 základní platformy – realizační tým (RT), řídicí výbor (ŘV) a pracovní skupiny (PS). V každé z těchto platforem jsou zapojeni kompetentní odborníci z oblasti výchovy a vzdělávání, neformálního vzdělávání a dalších spolupracujících organizací.

Realizační tým efektivně poskytuje odbornou a administrativní podporu partnerství v rámci rozvoje a aktualizace MAP. Dále zajišťuje efektivní komunikaci napříč všemi úrovněmi

realizace projektu. Porady RT se konají jednou za měsíc, příp. dle aktuální potřeby, za účasti vedení organizace MAS Mezilesí, která projekt MAP realizuje.

Jednoznačně vymezené kompetence Řídícího výboru (ŘV) se nadále ukazují jako optimálně nastavené, a jsou v souladu s aktivitami, cíli a záměry celého procesu akčního plánu.

Pro naplnění cílů projektu MAP III bylo na počátku projektu sestaveno pět pracovních skupin (dále PS) složených z ředitelů škol, pedagogů a dalších aktérů ve vzdělávání. Po zahájení projektu MAP III řídicí výbor navrhl zřízení dalších dvou pracovních skupin, nyní jich je tedy sedm. Pracovní skupiny především přinášejí znalosti a aktuální témata z praxe, mapují konkrétní potřeby, přinášejí příklady dobré praxe a návrhy na řešení diskutovaných problémů a potřeb, popřípadě implementují návrhy PS formou společných akcí napříč školami (literární soutěže apod.). Členové pracovních skupin nemají rozdělené dílčí kompetence, jednotlivé úkoly mohou být případně přiděleny přímo na jednáních.

Spolupráce realizačního týmu, pracovních skupin a řídicího výboru funguje. Realizační tým zajišťuje veškeré podklady na jednotlivá jednání. Kompetence ani odpovědnosti se nepřekrývají, realizační tým nepociťuje potřebu změny.

Aktivity platformou odpovídají horizontálnímu principu projektu, cílí na podporu vzdělávací politiky zejména ve vztahu k začleňování znevýhodněných dětí a žáků, k inkluzivnímu modelu vzdělávání, řízení a hodnocení kvality vzdělávání.

Pokud se vyskytnou nějaké problémy, jsou řešeny a komunikovány realizačním týmem bezodkladně.

Nejvyužívanějším nástrojem komunikace RT v rámci projektu byla elektronická forma komunikace, e-mailem byly rozesílány veškeré pozvánky, zápisy, podklady k jednání apod. Nejpřirozenějším způsobem komunikace v rámci procesu MAP byl osobní kontakt. V rámci osobního kontaktu se lépe budovala důvěra a neformální vazby. Na pravidelných setkáních byli účastníci informováni o realizovaných aktivitách a možnosti účasti na akcích pořádaných v rámci projektu. Dále RT MAP rozesílá vedení škol nabídky na pořádané akce. V průběhu realizace projektu byly možnosti komunikace také ovlivněny vládními nařízeními v souvislosti s pandemií koronaviru COVID-19, zvýšil se tak podíl elektronické, kromě e-mailu byl využíván MS Teams, WhatsApp, a telefonické komunikace.

Na podzim 2022 byly spuštěny nové webové stránky projektu <https://www.mappodebradsko.cz/>. Webové stránky, jejich struktura, přehlednost i obsah, jsou velmi kladně přijímány.

4. DOPORUČENÍ

4.1 STRATEGICKÉ PLÁNOVÁNÍ MŠ A ZŠ

Identifikovanou potřebou byla podpora škol (všech jejich zaměstnanců) v rozvoji strategického plánování a vlastního participativního prostředí (tedy v participaci učitelů na rozhodovacích procesech ve škole). A to především proto, že učitelé, kteří významněji participují na školním rozhodování, vyjadřují současně větší spokojenost s fungováním své školy. Díky strategickému plánování pak školy budou mít jasný záměr a cíl a dojde k zefektivnění a zacílení výchovných a vzdělávacích aktivit ve škole.

Doporučujeme:

- vytvořit systém intenzivní podpory vybraným mateřským a základním školám (těm, které projeví zájem) v oblasti strategického řízení a plánování s akcentem na participaci a pedagogické vedení škol.

4.2 SPOLUPRÁCE A SDÍLENÍ

Spolupráce a sdílení je deklarovanou motivací aktérů pro účast v platformách a aktivitách MAP. Proto je důležité i nadále síťovat, prohlubovat a rozšiřovat spolupráci napříč územím, podporovat vzájemnou spolupráci zástupců jednotlivých platforem, vzájemné setkávání, sdílení zkušeností a příkladů dobré praxe, a to nejen na formální, ale také na neformální úrovni.

V rámci struktury MAP doporučujeme:

- Propojit členy jednotlivých pracovních skupin, podpořit vzájemné sdílení informací a předávání příkladů dobré praxe (např. ve vztahu k průřezovým tématům).
- Podpořit větší navázání jednotlivých PS na PS Financování.
- Rozšiřovat platformu pracovních skupin tak, aby své zástupce na jednotlivých pracovních skupinách měly všechny spolupracující školy.
- Pracovní skupiny i nadále ponechat otevřené všem zájemcům, jak z řad pedagogů či odborné i laické veřejnosti.
- Podporovat sdílení mezi MŠ a ZŠ, zároveň zajistit prostor pro řešení specifik MŠ i ZŠ.

V rámci jednotlivých pracovních skupin:

- Zapojit PS Financování dle potřeby do posuzování konkrétních investičních záměrů škol a školských zařízení a hledat možnosti finančních úspor apod.
- Zapojit PS Financování do hledání možností pro snížení administrativní zátěže jednotlivých škol.
- Napojit PS Financování na komerční subjekty, realizovat prezentace o financování projektů v komerční sféře apod.

- V rámci setkání pracovních skupin vyčlenit setkání pro specifické potřeby jednotlivých škol (problematika mateřských škol, problematika I. stupně, problematika II. stupně, malotřídky, venkovské školy).
- Rozdělit pracovní skupinu Polytechnika a EVVO.

V rámci spolupráce škol doporučujeme:

- Zajištění náslechů a sdílení dobré praxe mezi školami.
- Podporovat školy, aby se navzájem nevnímali jako konkurence, ale jako zdroj inspirativních nápadů, je možné dosáhnout pokroku u sebe samého.
- Každá škola, která se rozhodne takto spolupracovat, by si měla uvnitř pedagogického sboru vybrat takového člověka, jenž jednotlivá setkávání bude koordinovat.
- Za důležité považujeme školám předat informaci, že cílem sdílení zkušeností je pouze sdílet, nikoli úsilí o „unifikaci“ ZŠ/MŠ v území.

Ve vztahu k rodičům:

- Aktivizovat rodiče, zapojit je do pracovních skupin a řídicího výboru.
- Aktivně vytvářet příležitosti, při nichž dochází k mimoškolní interakci mezi zaměstnanci školy a rodinami žáků.
- Rodiče nejen vnímat jako „domácí vzdělavatele“, ale jako zaměstnance s informacemi přímo z praxe o uplatnitelnosti na trhu práce. Využít jejich potenciál nejen v oblasti plánování, ale také v rámci zprostředkování svých pracovních a profesních zkušeností žákům mateřských a základních škol.

Jelikož mají zřizovatelé škol klíčovou úlohu v rámci dohody na investičních a neinvestičních aktivitách, které budou schvalovány v rámci MAP, ve vztahu k této cílové skupině doporučujeme:

- I nadále udržet zapojení zaměstnanců odboru školství ORP Poděbrady v rámci diskusních platforem a Řídicího výboru.
- V dalším období motivovat k aktivnímu zapojení se do projektu zástupce dalších obcí SO ORP Poděbrady (a to nejen z obcí se školským zařízením, ale i z obcí bez školského zařízení.)

Je důležité si uvědomit, že po určité době se naprosto přirozeně ztrácí motivace pro dlouhodobé zapojení a komunikaci. Je tedy vhodné zvážit intenzitu setkávání jednotlivých platforem ve vztahu ke konkrétním výstupům. Zároveň je třeba zajistit zpětnou vazbu všem aktérům MAP.

Dále je třeba nezapomínat na méně aktivní školy, je třeba se je snažit zapojit pomocí soustavné a dlouhodobé komunikace. Vhodné je pokračovat v aktivním zasílání nabídek na aktivity, které budou mít pouze informativní charakter, nebude z nich tedy vyplývat žádný

závazek či povinnost. Dále doporučujeme se všemi ZŠ/MŠ v území sdílet příklady dobré praxe a tím je motivovat k aktivnímu zapojení do projektu.

V neposlední řadě je třeba i nadále mapovat celé území SO OPR Poděbrady a oslovovat nové subjekty s nabídkou zapojení do MAP.

4.3 PODPORA DUŠEVNÍHO ZDRAVÍ

Pedagogové postrádají systémovou podporu duševního zdraví, a to nejen dětí, ale i jich samotných. Psychiku spousty z nich narušil dlouhodobý stres způsobený opatřeními proti COVIDU-19, válkou na Ukrajině a nejistotou z dalšího vývoje situace. Nejsou připraveni na krizové situace a v současné době se jim v této oblasti nenabízí systémová podpora. Deklarují vysokou míru potřeby sdílet své starosti v neformální rovině na neformální platformě. Zájem mají také o psychohygienu, témata, jak předcházet syndromu vyhoření, relaxační techniky.

4.3 TÉMATA A VZDĚLÁVÁNÍ

Prioritní témata definovaná pro další období:

- Právní ochrana
- Pracovně právní vztahy
- Nevhodné chování žáků
- Jak pojmout ve školách témata etiky a slušného chování
- Projektová výuka
- Komunikace s rodiči
- Mediální výchova
- Lesní výuka
- Jak na digitalizaci, robotizaci
- Přírodní zahrady
- Průřezová témata v rámci jednotlivých předmětů
- Cizí jazyky

5. PROJEDNÁNÍ EVALUAČNÍCH DOPORUČENÍ

Evaluační doporučení budou diskutována realizačním týmem projektu MAP III a v rámci jednání Pracovní skupiny PS Vedení škol a Řídícího výboru. Doporučujeme prodiskutovat každé dílčí doporučení v souvislosti s jeho relevantností ve vztahu k přípravě projektu MAP IV.

6. POUŽITÉ ZDROJE

1. Metodika pro vnitřní evaluaci projektů PO 3 OP VVV, MŠMT
2. Metodika pro evaluaci nesoutěžních projektů OP Zaměstnanost 2014-2020
3. Postupy MAP III: Metodika tvorby místních akčních plánů v oblasti vzdělávání
4. Žádosti o podporu projektů (MAP I, MAP II, MAP III)
5. Zprávy o realizaci projektů (MAP I, MAP II, MAP III)
6. Analytické podklady, strategické rámce, akční plány apod.

7. POUŽITÉ ZKRATKY

CS	– cílová skupina
DVPP	- další vzdělávání pedagogických pracovníků
EVVO	- enviromentální vzdělávání, výchova a osvěta
ICT	- informační a komunikační technologie
IT	- informační technologie
MAP	– místní akční plánování
MAS	– místní akční skupina
MěÚ	- městský úřad
MŠ	– mateřská škola
MŠMT	– Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
NNO	- nestátní neziskové organizace
OP VVV	– Operační program Výzkum, vývoj, vzdělávání
ORP	– obec s rozšířenou působností
OSPOD	- orgán sociálně právní ochrany dětí
PS	– pracovní skupina
RT	– realizační tým
RVP	- rámcový vzdělávací program
ŘV	– řídicí výbor
SO ORP	– správní obvod obce s rozšířenou působností
ŠVP	- školní vzdělávací program
ZŠ	– základní škola